

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ความพิการกับคนพิการ” ความแตกต่างของคนกลุ่มนี้คงเป็นสิ่งที่มิอยู่ในทุกสังคมมาเป็นเวลานาน แต่การให้ความสำคัญหรือการเปิดพื้นที่ที่เท่าเทียมกันกับคนธรรมดาที่มีอวัยวะครบสามสิบสองนั้นคงมิให้เห็นน้อยมากในหลาย ๆ สังคม ไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบัน กลุ่มคนดังกล่าวยังคงได้รับการประทับตราว่าเป็นกลุ่มคนที่ด้อยกว่าคนทั่วไปและไร้ซึ่งสมรรถภาพในการที่จะดำเนินชีวิตและประกอบกิจการงานได้เฉกเช่นคนทั่วไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและความเท่าเทียมของคนพิการ ที่ต้องการโอกาสเป็นอย่างมากในสังคม แต่เมื่อองค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงปัญหาที่ว่า จำนวนประชากรคนพิการของโลก ได้ทวีจำนวนมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะประเทศด้อยพัฒนาและประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งโดยประมาณการณ่ว่าจำนวนคนพิการทั่วโลกนั้นมีจำนวนถึง 10 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากรโลก หรือประมาณกว่า 500 ล้านคน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก และจากการศึกษาสถิติคนพิการในประเทศไทย (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม พ.ศ.2544) พบว่า ประเทศไทยมีผู้พิการจำนวนมากถึง 1.8 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 1.7 ของประชากรทั่วประเทศ

นอกจากนี้ความสำคัญของปัญหาที่เกี่ยวกับกลุ่มคนพิการในปัจจุบันนั้น ยังกล่าวได้ว่า ปัญหาคนพิการได้กลายเป็นปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญและมีแนวโน้มของการเพิ่มอัตราประชากรที่มีความพิการมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นผลมาจากปัจจัยที่สำคัญอยู่ 2 ประการที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือความพิการตั้งแต่กำเนิดและความพิการที่เกิดจากการประสบกับอุบัติเหตุต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนกลุ่มนี้ต้องเผชิญกับความยากลำบากทั้งการดูแลตนเอง และยังต้องกลายเป็นภาระของคนในครอบครัวเป็นอย่างมาก บางรายถึงกลับถูกทอดทิ้งให้หาเลี้ยงชีพตามลำพัง ไม่มีที่อยู่ต้องเร่ร่อนเป็นของทานไปตามทีต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่พบเห็นอยู่เสมอในสังคมไทย และจากความตระหนักเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงทำให้องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการด้านสวัสดิการสำหรับผู้พิการนั้นมีหน้าที่ที่สำคัญในการที่จะพัฒนาศักยภาพของคนพิการเหล่านี้ให้มีความสามารถที่จะหาเลี้ยงตนเองได้ไม่เป็นภาระของครอบครัวและยังสามารถก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น

การผลักดันและสนับสนุนให้คนพิการเหล่านี้ได้รับซึ่งสิทธิพื้นฐานในความเป็นคนที่ทัดเทียมกับบุคคลอื่น ๆ เป็นเรื่องสำคัญโดยการนี้รัฐบาลจึงได้จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขึ้น

ซึ่งก็มีหน้าที่ในการจัดบริการในการฝึกอาชีพให้กับผู้ฝึกงานในวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมต่อความสามารถของผู้ฝึกงาน นอกจากนี้รัฐบาลยังได้จัดทำฐานข้อมูลคนพิการในประเทศไทยขึ้น โดยใช้วิธีการจดทะเบียนคนพิการ และให้อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ คนพิการ ซึ่งจากฐานข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 ปรากฏว่ามีผู้ฝึกงานที่มาจดทะเบียนทั่วประเทศรวม 478,611 คน และจากการมาจดทะเบียนคนพิการก็พบว่า นอกจากการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกายและจิตใจแล้ว ผู้ฝึกงานส่วนมากนั้นต้องพึ่งตนเองในการหาเลี้ยงชีพ จึงทำให้การมีอาชีพและมีงานทำเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับคนพิการเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้การฟื้นฟูอาชีพสำหรับคนพิการ และการมีงานทำของคนพิการจึงถือได้ว่าเป็นอีกจุดหนึ่งที่สำคัญต่อกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เนื่องด้วยเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของคนพิการที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอาชีพไปสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ อีกทั้งยังไม่เป็นภาระของสังคมอีกด้วย แต่ถึงกระนั้น ก็พบว่าในการดำเนินงานที่ผ่านมาด้านการจัดหางานให้กับคนพิการที่จบหลักสูตรการฝึกอาชีพเพื่อทำงานในสถานประกอบการ และการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระนั้นประสบความสำเร็จเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากสถิติการมีงานทำของคนพิการที่สำเร็จการฝึกอาชีพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1

สถิติการมีงานทำของคนพิการที่สำเร็จการฝึกอาชีพ ของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ

ปี พ.ศ.	สถาน ประกอบการ	อาชีพ อิสระ	ประกอบ อาชีพอื่น	ศึกษาต่อ	ฝึกทักษะ เพิ่ม	ไม่ได้ ประกอบ อาชีพ	รวม
2542	164	282	23	55	23	18	565
2543	167	246	31	83	48	64	639
2544	113	242	59	48	39	115	656
2545	110	161	-	-	-	266	537
2546	116	156	-	-	-	297	569
2547	83	161	-	-	-	296	540
2548	143	160	107	-	-	92	506

ที่มา: ฝ่ายพัฒนาอาชีพและการจ้างงาน สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

(สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ) กันยายน 2548

จากตารางสถิติการมีงานทำของคนพิการที่สำเร็จการฝึกอาชีพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ คนพิการจะเห็นได้ว่า ในการให้บริการฟื้นฟูอาชีพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการนั้นยังไม่สามารถ บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่วางไว้ จึงทำให้มีคนพิการอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีงานทำ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยการฟื้นฟูอาชีพที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

แต่เนื่องด้วยในการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูคนพิการในประเทศไทยทั้ง 8 ศูนย์ ทั่วประเทศนั้นยังคงใช้หลักสูตรมาตรฐานกลางที่เป็นหลักสูตรเดิมของกรมประมงเศรษฐกิจ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในปัจจุบัน) ซึ่งได้อนุมัติให้สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟู สมรรถภาพจัดทำขึ้นเพื่อให้หลักสูตรวิชาชีพของศูนย์ฟื้นฟูทั้ง 8 แห่งนั้นมีมาตรฐานเดียวกัน และมี หลักสูตรการฝึกอาชีพ เช่น ช่างตัดเสื้อผ้าบุรุษ-สตรี ช่างซ่อมวิทยุ-โทรทัศน์ ช่างไฟฟ้า ช่างตัดผม พนักงานพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งการฝึกอาชีพให้คนพิการนั้นมีเพียงแต่เป็นการทำให้ ผู้พิการมีความสามารถในการทำงานเท่านั้น แต่การฝึกอาชีพนับเปรียบเสมือนหนทางที่จะนำไปสู่ จุดหมายปลายทางคือการได้งานที่เหมาะสม ดังนั้น การฝึกอาชีพจึงเป็นการเตรียมคนพิการให้มีความรู้ความสามารถและความพร้อมในการประกอบอาชีพต่อไป ซึ่งศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการทั้ง 8 แห่งที่อยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานหลักคือ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการนั้น ได้แก่

1. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จ.สมุทรปราการ
2. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น จ.ขอนแก่น
3. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดิน จ.เชียงใหม่
4. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการทองพูนเผ่าพนัส จ.อุบลราชธานี
5. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช
6. ศูนย์บริการสวัสดิการสังคมเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบฯ จ.ลพบุรี
7. สถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.อุบลราชธานี
8. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการจังหวัดหนองคาย จ.หนองคาย

ทั้งนี้ในการฝึกอาชีพที่ใช้หลักสูตรมาตรฐานเดียวกันนั้นก็เพื่อให้การให้บริการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการนั้นสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและสภาพเศรษฐกิจ สังคมปัจจุบัน ตรงความต้องการของตลาดแรงงานและเพื่อให้คนพิการที่เข้ารับการฝึกอาชีพ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพและมีงานทำ แต่เนื่องด้วยพลวัตรของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา และมีความซับซ้อนมากขึ้นทำให้ความต้องการที่หลากหลายของท้องถิ่นนั้นได้รับ ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์มากขึ้น ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ศูนย์ฟื้นฟูคนพิการต้องผลิต

คนพิการที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการด้วย ทั้งนี้เพื่อการสนองต่อการแก้ไข ปัญหาการว่างงานของคนพิการให้ลดน้อยลง

อย่างไรก็ตามปัญหามากมายที่เกิดขึ้นกับคนพิการ ก็ได้ทำให้เกิดการผลักดันให้ศูนย์ พ้นพ้อชีพคนพิการนั้นต้องหันกลับมามองย้อนหลังถึงการจัดบริการพ้นพ้อชีพและพยายามทวน ความคิดและวิธีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่เป็นมาอย่างมากทั้งด้านวิชาการที่ฝึกอบรมและใน ด้านการบริหารจัดการที่เื้ออำนวยการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการพัฒนาการ บริหารงานบุคคลและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สามารถตอบสนองและรองรับภารกิจที่มีได้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาความสามารถของคนพิการต่อไป

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการนั้น ถือได้ว่าเป็นองค์กรในการจัดบริการสวัสดิการ สังคมด้านการพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูให้คนพิการที่สำคัญที่สุด เนื่องด้วยมีภารกิจหน้าที่ที่ต้อง รับผิดชอบและดูแลในการจัดบริการและให้การฝึกอาชีพแก่คนพิการซึ่งมีมากถึง 8 ศูนย์ทั่วประเทศ อันถือได้ว่าเป็นองค์กรที่ต้องทำงานรองรับและแก้ไขปัญหาเพื่อคนพิการโดยตรง ซึ่งการจะ พัฒนาการจัดบริการในการฟื้นฟูอาชีพให้มีประสิทธิภาพและสามารถกระตุ้นให้คนพิการแสดงให้ เห็นถึงพลังและศักยภาพของตนเองได้ก็ต้องอาศัยทั้งทรัพยากรภายในองค์กร และทรัพยากร ภายนอกซึ่งเป็นเครือข่ายทางสังคมที่สำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นสามารถที่ จะรองรับและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการให้บริการและการจัดบริการของศูนย์พ้นพ้อชีพ คน พิการในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดบริการหรือการฝึกอาชีพในศูนย์พ้นพ้อชีพ คนพิการ ยังคงเป็นรูปแบบของการให้บริการตามหลักสูตรเดิมของ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งถือได้ ว่าเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการหรือการให้บริการต่าง ๆ ในการฝึกอาชีพสำหรับ คนพิการในศูนย์ฝึกอาชีพนั้นยังไม่สามารถที่จะพัฒนาและปรับปรุงแบบให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการแรงงานในแต่ละเขตพื้นที่ที่แตกต่างกันได้ตามสมควร ซึ่งบ่อยครั้งพบว่าอาชีพที่ฝึกให้คน พิการในแต่ละพื้นที่กับตลาดแรงงานนั้นไม่มีความสอดคล้องกัน อีกทั้งเมื่อคนพิการสำเร็จจากการ ฝึกอาชีพแล้วก็ไม่สามารถไปประกอบอาชีพได้ตามที่ได้รับฝึกอาชีพมา อาจเนื่องด้วยปัญหาใน ด้านความพร้อมของผู้พิการเองหรือปัญหาความพร้อมของศูนย์ฝึกอาชีพด้วยที่ไม่สามารถรองรับ การประกอบอาชีพของคนพิการได้เมื่อสำเร็จจากการฝึกอาชีพ ซึ่งหากศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการนั้นยัง

ไม่สามารถปรับมาตรฐานในการให้บริการฝึกอาชีพสำหรับคนพิการให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานแล้วก็จะก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงมากยิ่งขึ้นในอนาคตจากปัญหาการว่างงานของคนพิการและปัญหาในด้านของคุณภาพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพในการให้บริการสำหรับคนพิการอีกด้วย

ดังนั้นแล้วเพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพสำหรับผู้พิการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการที่มีอยู่ทั่วประเทศจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ในการปรับกลยุทธ์และวิธีการดำเนินงานภายในองค์กรให้สามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งก็คือกลุ่มคนพิการที่เข้ามาได้เป็นอย่างดี ซึ่งการพัฒนาคุณภาพและความสามารถขององค์กรที่มีหน้าที่ในการให้บริการด้านสวัสดิการนั้นต้องอาศัยการศึกษาและการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรในอนาคตอย่างรอบคอบและคำนึงถึงเป้าหมายหลักในการให้บริการที่ดี นอกจากนี้ศูนย์ฝึกอาชีพก็ควรที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้บริการที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมอยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้การวางแผนสำหรับการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทางการให้บริการที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอาชีพของคนพิการที่เข้ามาใช้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพในอนาคตนั้น ผู้ศึกษาจึงได้เลือกใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาถึงทิศทางการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2549-2558) เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) นั้นเป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตรูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2522 โดย จุมพล พูลภัทรชีวิน ในขณะที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า (University of Minnesota) ด้วยการผสมผสานระหว่างเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และเทคนิค Delphi เข้าด้วยกัน จุดเริ่มต้นของการคิดเทคนิคการวิจัยนี้มีเหตุผลอยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก เนื่องจากศึกษาพบว่าเทคนิคการวิจัยรูปแบบเดิมของ EFR และ Delphi ยังไม่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อเบื้องต้นบางประการของการวิจัยอนาคต จึงน่าจะคิดหาวิธีปรับปรุงหรือแก้ไข ประการที่สอง หากมีการผสมผสานระหว่างระเบียบวิธี EFR และ Delphi เข้าด้วยกัน โดยปรับให้มีความเหมาะสมแล้ว น่าจะได้เทคนิคการวิจัยอนาคตใหม่อีกเทคนิคหนึ่ง ที่นอกจากจะตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อถือพื้นฐานของการวิจัยอนาคตแล้ว ยังเป็นวิธีวิทยาที่พัฒนาเป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ขึ้น และเนื่องด้วยวิธีการศึกษาด้วยวิธีการดังกล่าวเป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตรูปแบบหนึ่งที่มีจุดเด่นที่เกิดจากการผสมผสานวิธีวิทยาการวิจัยแบบ EFR และ Delphi จนกลายเป็นเทคนิค EDFR ที่ได้รวมข้อดีของทั้งสองเทคนิควิธีมาใช้โดยวิธีการดังกล่าวมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยใน

ลักษณะของการศึกษาอนาคตภาพของทิศทางการพัฒนาการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการใน อนาคตของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้เป็นอย่างดี เนื่องด้วยเทคนิค EDFR นั้นเป็นวิธีวิทยา ที่ช่วยให้นักวิจัยได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือ และที่สำคัญคือสามารถตอบสนอง จุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยอนาคตได้ดี ซึ่งจุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐาน ของการวิจัยอนาคตนั้นไม่ได้อยู่ที่การทำนายที่ถูกต้องเท่านั้น แต่อยู่ที่การศึกษาแนวโน้มที่เป็นไปได้ หรือน่าจะเป็นของเรื่องที่ศึกษาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และยังเป็นวิธีวิทยาที่ไม่ต้องลงทุน มากเหมาะสำหรับประเทศกำลังพัฒนา และเป็นเทคนิควิธีที่สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2541) ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุผลให้เทคนิค EDFR ได้ถูกนำไปใช้แก้ปัญหา ต่าง ๆ ในการวิจัยจนเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้นนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจว่าในปัจจุบันนี้การจัดบริการฟื้นฟูอาชีพของ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่ได้รับการดูแลจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการทั้ง 8 ศูนย์ที่อยู่ ทั่วประเทศนั้น เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ รวมไปถึงแนวโน้มของการพัฒนาการ จัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการที่พิการที่พึงประสงค์ในอนาคตด้วยว่าควรที่จะเป็นอย่างไร ซึ่งผล การศึกษาประเด็นดังกล่าวโดยอาศัยเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR นั้น จะทำให้หน่วยงานที่ รับผิดชอบได้รับรู้ถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดบริการเพื่อคนพิการ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษานั้นสามารถที่จะนำมาประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายเพื่อ การพัฒนาการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการขององค์กรได้เป็นอย่างดี รวมถึงยังเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการประกอบการตัดสินใจในการวางแผนงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการที่ควรมีการพัฒนาให้ มีศักยภาพที่ดีต่อไปในอนาคต อีกทั้งการวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบประสิทธิภาพการใช้ เทคนิควิจัย EDFR ด้านการสัมภาษณ์ว่าการสัมภาษณ์ลักษณะใดอันจะนำมาซึ่งการได้ข้อมูลที่ สมบูรณ์และครบถ้วนที่สุดอันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกแบบการสัมภาษณ์ที่มีความเหมาะสมไป ใช้ในการศึกษาประเด็นต่าง ๆ ต่อไป

จากเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมาในข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษาที่มีความสนใจที่จะศึกษาถึง สภาพปัญหาในปัจจุบันรวมถึงปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการว่า ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการนั้นในสภาพการณ์ปัจจุบันมีความพร้อมเพียงใดต่อการปฏิบัติภารกิจ ต่าง ๆ และมีทิศทางในการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้าในลักษณะใด เพื่อให้ คนพิการได้รับซึ่งการพัฒนาที่ดีและมีความพร้อมที่จะออกไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างเต็ม ศักยภาพ

คำถามในการศึกษา

คำถามหลัก

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ที่พึงประสงค์ควรเป็นอย่างไร

คำถามย่อย

1. ในปัจจุบันนี้การบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ เป็นอย่างไร
2. การบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ในปัจจุบัน เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่
3. ในอนาคตการบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการจะเป็นไปในทิศทางใด
4. รูปแบบการสัมภาษณ์แบบ EDRF ที่ใช้ในการศึกษานี้มีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงการจัดบริการของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มที่พึงประสงค์ในการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
3. เพื่อทดลองนำเทคนิคการวิจัยแบบ EDRF ไปใช้ทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านการสัมภาษณ์แบบ EDRF ในการศึกษาแนวโน้มการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม

ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ
 - 1.1 กลุ่มข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ ระเบียบ ข้อบังคับ เอกสารทางราชการต่าง ๆ ของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการและหน่วยงานต่าง ๆ
 - 1.2 กลุ่มข้อมูลจากบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการจำนวน 17 ท่าน
2. ขอบเขตเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานที่เกี่ยวกับการบริหารด้านต่าง ๆ ที่มีบทบาทต่อกระบวนการจัดฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากภารกิจ ของ ศูนย์

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ หมายถึง ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จำนวน 8 แห่ง

บริการที่ให้ในปัจจุบัน หมายถึง บริการที่ทางศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จำนวน 8 แห่ง ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ บริการด้านการฟื้นฟูอาชีพ การดูแลประจำวัน การบริการ อาคาร / สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม การประสาน เครือข่าย

ทิศทางการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ หมายถึง สถานการณ์ของทิศทางหรือสิ่งที่มี ความเป็นไปได้ หรือจะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ทั้งในทิศทางที่ พึ่งประสงค์และไม่พึ่งประสงค์ ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในข้อความ ที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป มีค่าพิสัยควอไทล์ไม่เกิน 1.0 และความแตกต่างระหว่างมัธยฐาน กับฐานนิยมไม่เกิน 1.0 โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้มาตรวัด 5 ระดับ

แนวโน้มที่พึ่งประสงค์ หมายถึง สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับบริการของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ช่วงปี พ.ศ. 2549-2558 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในข้อความที่พึ่งประสงค์ตั้งแต่ 4 ท่านขึ้นไป

แนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ หมายถึง สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับบริการของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ช่วงปี พ.ศ. 2549-2558 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในข้อความที่ไม่พึงประสงค์ตั้งแต่ 4 ท่านขึ้นไป

เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR เป็นเทคนิคที่ผสมผสานจุดเด่นระหว่างเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Futures Research) และเดลฟาย (Delphi) เข้าด้วยกันซึ่งมีผู้พัฒนาเทคนิคคือ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน โดยนักอนาคตนิยมจะมีความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการมองอนาคตว่า อนาคตเป็นเรื่องที่มนุษย์สามารถทำการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ, ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับอนาคตมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของเขา และเชื่อว่ามนุษย์สามารถที่จะควบคุมและสร้างอนาคตได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการจัดบริการของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2. ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการกำหนดทิศที่พึงประสงค์ต่อการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
3. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพด้านการสัมภาษณ์ ของเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ในการศึกษาแนวโน้มการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม